

Sygn. akt II C 215/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach - Ośrodek (...) w R., Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Holeczek-Klimasara

Protokolant: Izabela Kucza

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013 roku w Rybniku

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko Gminie K.

o zapłatę

1. utrzymuje nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Gliwicach – Ośrodek (...) w R. z dnia 28 czerwca 2012 roku sygn. II Nc 45/12 w części dotyczącej zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 1 757 671,67 zł (jeden milion siedemset pięćdziesiąt siedem tysięcy sześćset siedemdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt siedem groszy) oraz kosztów procesu w kwocie 29 188,00 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy sto osiemdziesiąt osiem złotych);
2. zasądza do pozwanej na rzecz powoda ustawowe odsetki od kwoty 508 991,31 złotych od dnia 25.10.2010 roku, od kwoty 184 206,18 złotych od dnia 05.11.2010 roku od kwoty 700 000,00 złotych od dnia 03.12.2010 roku, od kwoty 363 474,18 złotych od dnia 03.12.2010 roku;
3. w pozostałym zakresie powództwo oddala.

Sygn. akt II C 215/12

UZASADNIENIE

Pozwem o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej Gminy K. kwoty 1 757 671,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi począwszy od dnia 8.10.2010 r. od kwoty 508 991,31 zł, od dnia 16.10.2010 r. od kwoty 184 206,18 zł, od dnia 6.11.2010 r. od kwoty 700 000 zł, od dnia 10.11.2010 r. od kwoty 363 474,18 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł w dniu 26.08.2010 r. z (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. umowę kredytową Nr (...) o kredyt złotowy obrotowy. Zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowiła umowa przelewu wierzytelności na zabezpieczenie z dnia 26.08.2010 r., której przedmiotem były wierzytelności (...) sp. z o.o. w stosunku do Gminy K. wynikające z umowy nr (...) z dnia 23.07.2010 r. na wykonanie zadania: „Budowa hali sportowej z zapleczem i łącznikiem przy Zespole Szkół w K.”. Gmina K. została poinformowana 30.08.2010 r. o dokonanych przelewach wierzytelności przez (...) sp. z o.o. W związku z powyższym, zdaniem powoda, zgodnie z art. 509 kc oraz art. 512 kc, a także zobowiązaniem złożonym, przez pozwaną Gminę K. do przekazywania wszelkich należności z umowy na wykonanie zadania: „Budowa hali sportowej z zapleczem i łącznikiem przy Zespole Szkół w K.” podpisanym przez Burmistrza K. w dniu 30.08.2010 r., pozwana miała obowiązek dokonania zapłaty na rachunek własny (...) Banku S.A. żądanych pozwem kwot. Zdaniem powoda pozwaną Gminę nie zwolniło ze zobowiązania dokonanie zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. jakichkolwiek środków, a twierdzenia strony pozwanej jakoby faktyczną datą

przyjęcia do wiadomości przez Gminę oświadczenia o dokonaniu przelewu wierzytelności przez (...) sp. z o.o. na rzecz Banku nie nastąpiło w dacie 30.08.2010 r. są bezpodstawne.

Według powoda świadczyć ma o tym pieczętka dzienna odpowiadająca pieczętce zamieszczonej na oświadczeniu Burmistrza z dnia 30.08.2010 r. oraz z dnia 22.11.2010 r. Dodatkowo powód dysponuje dokumentami wewnętrznymi, które potwierdzają otrzymanie oświadczenia o dokonanej cesji oraz złożone przez Burmistrza K. w dniu 30.08.2010 r. zapewnienie o sposobie realizacji płatności przez pozwaną Gminę. Z powołanych dokumentów wewnętrznych tj. adnotacji dokonanej dnia 1.09.2010 r. na protokole nr (...) z posiedzenia komitetu kredytowego z 17.08.2010 r. wynika, iż wszystkie wskazane dokumenty zostały przekazane stronie powodowej. Dlatego też dopiero na tej podstawie zostały uruchomione środki finansowe z kredytu nr (...).

Nakazem zapłaty z dnia 28.06.2012 r. tutejszy Sąd nakazał pozwanej Gminie K., aby zapłaciła powodowi (...) Bank S.A. z siedzibą w W. kwotę 1 757 671,67 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi począwszy od dnia 8.10.2010 r. od kwoty 508 991,31 zł, od dnia 16.10.2010 r. od kwoty 184 206,18 zł, od dnia 6.11.2010 r. od kwoty 700 000 zł, od dnia 10.11.2010 r. od kwoty 363 474,18 zł oraz koszty procesu w kwocie 29 188 zł w tym koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7 200 zł i opłaty od pełnomocnictwa 17 zł w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu albo wniosła w tymże terminie zarzuty.

Pozwana Gmina K. w zarzutach od nakazu zapłaty podniosła, że nie kwestionuje faktu zawarcia przez powoda i (...) sp. z o.o. umowy kredytowej ani faktu zabezpieczenia wierzytelności Banku umową przelewu wierzytelności, której przedmiotem były wierzytelności (...) sp. z o.o. w stosunku do Gminy K.. Natomiast zdaniem pozwanej cedowana wierzytelność nie istnieje, gdyż Gmina K. oświadczeniem z dnia 5.05.2011 r. odstąpiła od umowy z dnia 23.07.2010 r. nr ZP 342- (...) zawartej (...) sp. z o.o., co wywołało taki stan, jakby umowa ta nigdy nie została zawarta – oświadczenie o odstąpieniu od umowy uchyla skuteczność zawartej umowy z mocą wsteczną, ex tunc.

Ponadto Gmina K. wskazała, że została poinformowana o cesji przez (...) Bank S.A. w W. za pośrednictwem faksu dopiero w dniu 18.11.2010 r., dlatego też dopiero od tego momentu przelewy wierzytelności wynikające z przedmiotowej umowy były przekazywane bezpośrednio na konto (...) Bank S.A. o numerze (...), czyli na rachunek cesjonariusza. Natomiast formularz o nazwie „Zawiadomienie dłużnika o dokonanych przelewach wierzytelności” datowany na dzień 30.08.2010 r. nie wpłynął do Gminy i nie posiadała ona egzemplarza tego pisma, do momentu otrzymania go za pośrednictwem faksu. Pozwana twierdziła w związku z tym, iż cedent - (...) sp. z o.o. nie zawiadomił jej o przelewach w dacie wynikającej z tego formularza, tj. dnia 30.08.2010 r. Pozwana stała na stanowisku, iż pieczętka typu datownik widniejąca na oświadczeniu jest powszechnie stosowana, w tym przez samego powoda i mogła zostać odcisnięta na tym dokumencie w innym dniu przez inny podmiot.

Według pozwanej egzemplarz otrzymanego przez nią zawiadomienia za pośrednictwem faksu w dniu 18.11.2010 r. różnił się od tego, który powód dołączył do pozwu. Pozwana zarzucała, iż na dokumencie otrzymanym faksem widnieją data 30.08.2010 r. wpisana odręcznie, a na dołączonym do pozwu egzemplarzu jest odcisnięta datownikiem. Ponadto podpis przedstawiciela (...) sp. z o.o. – W. A. jest złożony innym charakterem pisma oraz w innym miejscu jest odcisnięta pieczętka Spółki. Dodatkowo na egzemplarzu posiadanym przez Gminę została odcisnięta imienna pieczętka Prezesa W. A., której brak na drugim egzemplarzu.

Pozwana podniosła, że dokonując zapłaty na rachunek wskazany w fakturach wystawionych przez (...) sp. z o.o. do dnia 18.11.2010 r. działała w dobrej wierze i winna korzystać z ochrony przewidzianej w art. 512 kc.

Oprócz powyższego pozwana argumentowała, iż stosownie do zapisu § 8 ust. 1 umowy kredytowej nr (...) kredytobiorca - (...) sp. z o.o. był każdorazowo zobowiązany do wskazania na wystawianych fakturach w związku z realizacją kontraktu rachunku własnego Banku (...), jako rachunku do zapłaty faktury VAT. Jednakże pomimo takiego obowiązku (...) sp. z o.o. wystawił w okresie od 24.09.2010 r. do 15.11.2010 r. cztery faktury VAT: (...), (...), (...) oraz (...), w których został wskazany rachunek bankowy (...) sp. z o.o. a nie rachunek Banku – cesjonariusza. Zdaniem Gminy powód w oparciu o zapisy umowy kredytowej miał możliwość zaspokojenia się z rachunku własnego (...) sp. z

o.o., ponieważ rachunek Spółki jak i rachunek Banku utworzony dla obsługi kredytu były rachunkami prowadzonymi przez powoda.

Pozwana podnosiła również (w oparciu o art. 5 kc) zarzut nadużycia przez powoda prawa z uwagi na fakt, że mając możliwość zaspokojenia swojej wierzytelności przysługującej mu w stosunku do (...) sp. z o.o. w oparciu m.in. o zapis § 5 ust. 3 umowy kredytowej, nie czynił tego, a obecnie domaga się zapłaty 1 757 671,67 zł od Gminy i to w sytuacji, w której nie wykazał w jakim faktycznie rozmiarze jego wierzytelność została zaspokojona.

W dalszej kolejności pozwana zarzuciła, że powód w żaden sposób nie uzasadnił swojego roszczenia w zakresie terminów, od których żądał zasądzenia odsetek ustawowych, ponieważ winien on być liczony nie wcześniej niż po upływie 30 dni od otrzymania przez pozwaną od (...) sp. z o.o. poszczególnych faktur VAT.

Powód podtrzymał swe stanowisko, ale z ostrożności procesowej wniósł o zasądzenie odsetek od dnia terminu płatności ustalonego zgodnie z treścią faktur VAT wystawionych przez (...) sp. z o.o., tj. od dnia 25.10.2010 r. od kwoty 508 991,31 zł, od dnia 5.11.2010 r. od kwoty 184 206,18 zł, od dnia 3.12.2010 r. od kwoty 700 000 zł, od dnia 3.12.2010 r. od kwoty 363 474,18 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 lipca 2010r. pozwana zawarła ze Spółką (...) umowę, zgodnie z którą Spółka miała wybudować halę sportową z zapleczem i łącznikiem przy Zespole Szkół w K. (k. 18). W § 6 określono warunki płatności (k.19).

W dniu 26.08.2010r. Spółka (...) zawarła z powodem umowę kredytową, której zabezpieczeniem miała być m. in. cesja wierzytelności jaką H. posiadało w stosunku do pozwanej.

W dniu 30.08.2010r pozwana potwierdziła zawarcie umowy cesji przez powoda i spółkę (...) i zobowiązała się do przekazywania wszystkich należności wynikających z umowy (zawartej z H. w dniu 23.07.2010r) na konto wskazane przez powoda (k. 9).

Pozwana sporządziła też, w tym samym dniu oświadczenie o wysokości kwoty kontraktu zawartego z H. – na dzień 30.08.2010r (k. 31).

Burmistrz pozwanej podpisał oświadczenie dla powoda (sporządzone przez pracowników H.), zaś pieczętkę z datą tego oświadczenia postawiła pracownica sekretariatu (zeznania burmistrza M. A. k. 123 , k. 115 i 116).

W dniu 01.09.2010r. Spółka (...) przedkładając u powoda dokumenty wymagane przez Bank w postaci m.in. pisma pozwanej informującej o aktualnej wartości kontraktu, potwierdzenia przez pozwaną zawiadomienia o przyjęciu cesji wierzytelności, spełniła warunki umożliwiające uruchomienie kredytu, co też nastąpiło w tym samym dniu (k.36 i 37 – protokół nr (...) z 17.08.2010r – pkt 1 i 2 oraz dyspozycja uruchomienia kredytu).

W okresie od 7.10.2010r do 9.11.2010r pozwana zamiast na konto powoda wskazane w oświadczeniu z 30.08.2010r, przekazała na konto spółki (...) należności wynikające z otrzymanych od niej faktur na łączną kwotę 1.757.671, 67 zł (k. 38-41)

W listopadzie 2010r kiedy okazało się, że pieniądze wpływają na konto sp. H., a nie powoda, pozwana wystawiła na ostatnio wystawioną fakturę – notę korygującą – poprawiając numer konta bankowego na ten, który wynikał z przyjętego wcześniej zawiadomienia o cesji i oświadczenia o przekazywaniu należności. Okazało się też, że po podpisaniu oświadczeń przez burmistrza nie zachował on dla pozwanej Gminy jednego egzemplarza tego dokumentu (zeznania M. A. i nota k.70).

W dniu 9.07.2011r pozwana otrzymała od powoda wezwanie do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem (k.33).

Z faktur wystawionych przez spółkę (...) wynikało, że pozwana miała je uiszczać w ciągu 30 dni od ich wystawienia, a zatem terminy płatności upływały odpowiednio 25.10.2010r, 05.11.2010 r.i 03.12.2010r (k65-68).

Przy ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów. Przedstawionym dokumentom Sąd dał wiarę w całości, jako że sporządzone zostały one przez uprawnione podmioty w ramach obowiązków wynikających z charakteru ich działalności, a zgodność ich treści z rzeczywistym stanem faktycznym nie budziła większych wątpliwości Sądu.

Podważanie wiarygodności dat postawionych na zawiadomieniu dłużnika o dokonany przelew wierzytelności i potwierdzeniu zawarcia umowy oraz oświadczeniu pozwanej o przekazywaniu należności na konto wskazane przez powoda (k. 9 i oryginały k. 115 i 116) przez pozwaną, nie mogły być przez Sąd zaakceptowane.

Burmistrz pozwanej zeznał, że 15.11.2010 roku przedstawiciele Spółki (...) zgłosili się do niego przedstawiając w/ w dokumenty. Zeznał też, że datę na tych dokumentach przystawił jego sekretariat. Gdyby tak faktycznie było, to niezrozumiałym jest dlaczego sekretariat nie przystawił datownika z faktyczną datą podpisanego przez Burmistrza dokumentu, czyli 15 listopada 2010 roku.

Z zeznań Burmistrza wynikało też, że przez pomyłkę przedstawiciele Spółki (...) nie zostawili mu jednego egzemplarza tego oświadczenia, stąd też przelewy dokonywano na konto wskazane przez Spółkę, a nie przez Bank w zawiadomieniu o cesji. W każdej więc sytuacji, to Burmistrz pozwanej postąpił nieprawidłowo, bo albo podpisywał ważne oświadczenia bez daty, albo też nie sprawdzał daty którą „ przyłożono” stemplem już po podpisaniu przez niego dokumentu, a z całą pewnością (nawet jeżeli było to tylko przeoczenie), nie zatrzymał jednego egzemplarza zawiadomienia dłużnika i pisma do powoda - by przekazać je odpowiednim służbom w Gminie z poleceniem realizacji przelewów na konto powoda, a nie na konto spółki (...).

Gdyby nawet dać wiarę zeznaniom Burmistrza i przyjąć, że data została sfałszowana i że faktycznie o cesji dowiedział się dopiero w listopadzie 2010 roku, to zaniedbania Burmistrza w postaci braku faktycznej daty złożenia podpisu, braku adnotacji w Gminie o przyjęciu przez nią jednego egzemplarza dokumentu stwierdzającego cesję, nie może uzasadniać zastosowanie przepisu art. 512 kc.

Sąd uznał zatem, że pozwana dowiedziała się o cesji 30 sierpnia 2010 roku, a nie w listopadzie 2010 roku, a dowodem na to nie może być ani adnotacja Burmistrza w terminarzu o spotkaniu z przedstawicielami Spółki (...), ani też „ żółte karteczki” umieszczone z tyłu oryginału dokumentu (k. 115).

Zdaniem Sądu powód wykazał w wystarczający sposób, że w dniu 01.09.2010 roku Spółka (...) spełniła warunki uruchomienia kredytu, który faktycznie uruchomiono w tymże dniu. Świadczy o tym adnotacja sporządzona przez pracownika powoda na druku protokołu nr (...) (k. 36) przy warunkach do uruchomienia kredytu, a także fakt jego uruchomienia w dniu 01 września 2010 roku, co wynika z dyspozycji przedstawionej przez powoda (k 35).

Gdyby przyjąć, że kredyt został uruchomiony bez spełniania warunków określonych w protokole nr (...), to antydatowanie przyjęcia do wiadomości cesji, czy też nie oznaczenie daty przyjęcia do wiadomości tejże cesji przez pozwaną również negatywnie ją obciąża, a co za tym idzie pozwana nie może się skutecznie powoływać na ochronę z przepisu art. 5 kc.

Z zawartej przez pozwaną umowy budowy hali sportowej wynikało, że płatności na rzecz Spółki (...) będą dokonywane fakturami częściowymi wg faktycznie wykonanych robót, a zapłata będzie następowała przelewem w terminie 30 dni (k. 19).

Z dołączonych przez pozwaną faktur (k. 65-71) wynikało, że pozwana nie kwestionowała ani jakości wykonanych robót, ani też wysokości należności. Pozwana realizowała zatem swoje zobowiązania wynikające z zawartej ze Spółką (...) umowy nie wnosząc zastrzeżeń co do sposobu wykonania tej umowy (przynajmniej do 09 listopada 2010 roku). Tak więc wypowiedzenie później tej umowy, nie miało większego znaczenia dla realizacji obowiązku zapłaty, skoro

niewątpliwie część robót została wykonana i to prawidłowo, a co za tym idzie należy się za to zapłata. Nie można zatem twierdzić, że cedowana wierzytelność nie istnieje.

Faktem jest, że Spółka (...) zobowiązując się do wystawiania faktur miała również obowiązek wskazywania numeru konta bankowego, na które pozwana miała przelewać należności z wystawionych faktur. Faktem też jest, że H. do 15.11.2010r. nie wywiązywała się z tego obowiązku. Fakt ten jednak nie może odnosić negatywnych skutków wobec powoda, skoro pozwana wiedziała, a w każdym razie miała obowiązek wiedzieć, że wierzytelności należy przekazywać na inny rachunek do powoda.

Sąd uznał zatem, że zgodnie z przepisem art. 509 kc powód miał prawo dochodzić przekazanych przez pozwaną wierzytelności, w sposób prawidłowy zawiadomił pozwaną o przelewie i dlatego Sąd uwzględnił jego roszczenie. Sąd jednocześnie uznał, że wymagalność każdej przekazanej przez pozwaną należności wynikającej z wystawionej przez Spółki (...) faktury, następowała w 30 dni po jej wystawieniu. Jedynie w tym zakresie Sąd zmienił wydany uprzednio nakaz zapłaty i na zasadzie art. 359 kc orzekł o należnych odsetkach zasądzając je od daty wymagalności, a nie od wskazanej pozwem. Powód w zasadzie utrzymał się w całości z żądaniem pozwu, Sąd na zasadzie art. 98 kpc zasądził więc całe koszty procesu.

W związku z tym, że pierwotnie został wydany nakaz zapłaty, Sąd na zasadzie art. 496 kpc orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.